

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

Interreg
Europe

„O viziune fără un plan este doar un vis. Un plan fără o viziune este doar muncă. Dar o viziune și un plan pot schimba lumea.” (Joel A.Barker)

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

Interreg
Europe

PLAN DE ACȚIUNE

**pentru promovarea implementării Planului Național pentru achiziții
publice verzi/ecologice**

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

Interreg
Europe

CUPRINS

Lista acronimelor și abrevierilor.....	(4)
Rezumat.....	(6)
Partea I Informații Generale	(14)
Partea II Contextul politic	(15)
Partea III Detalii despre acțiunile prevăzute.....	(21)
Sistemul de monitorizare a implementării planului de acțiune.....	(26)

LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR

PN	Plan Național
AP	Achiziții publice
GES	Emisii de gaze cu efect de seră
APV/APE	Achiziții publice verzi/ecologice
PIB	Produs intern brut
UE	Uniunea Europeană
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
ODD	Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
OM	Ordin de Ministru
APM	Agenția pentru Protecția Mediului (la nivel local)
LCC	Costul ciclului de viață
GNM	Garda Națională de Mediu
ANPM	Agenția Națională pentru Protecția Mediului

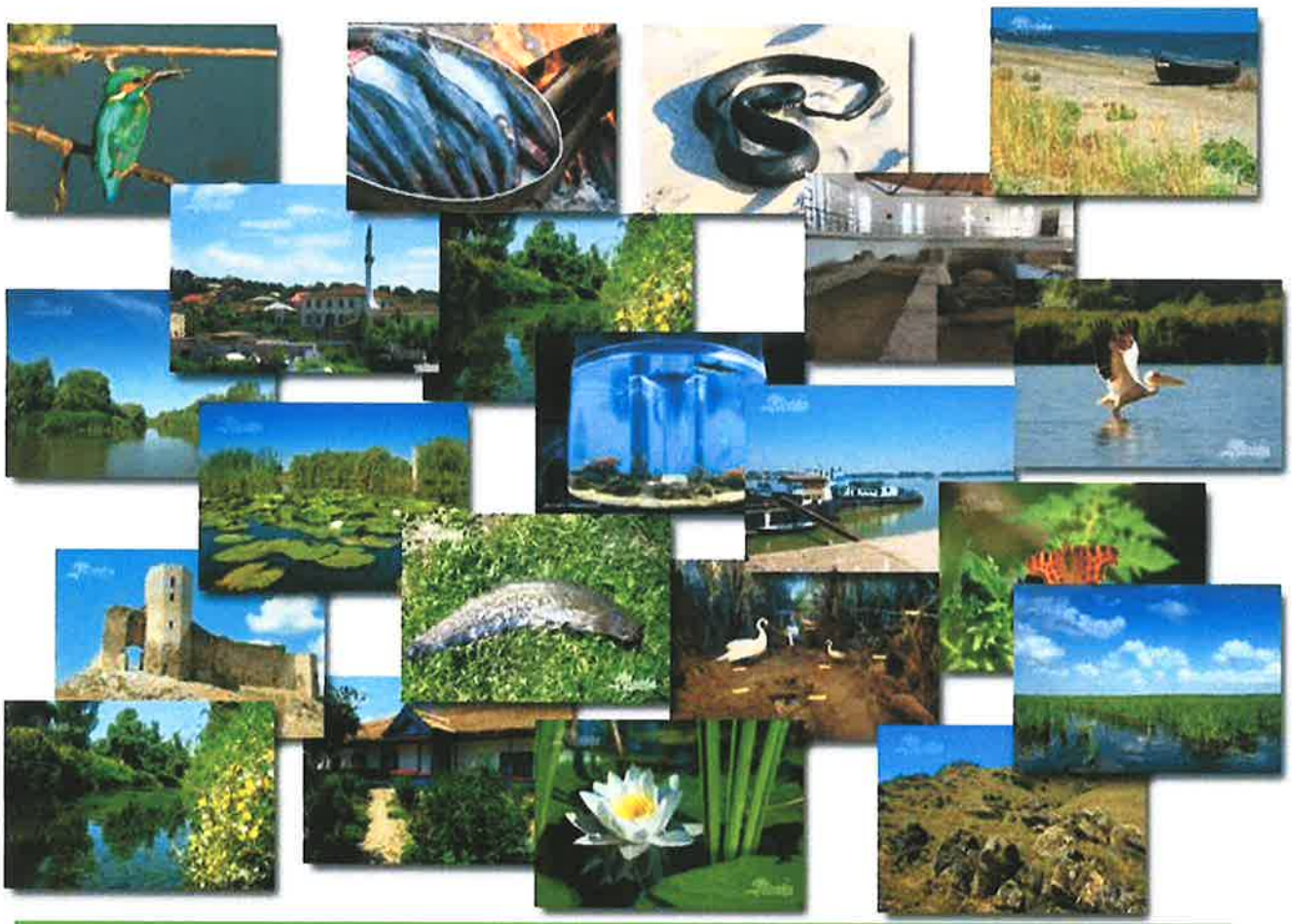

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

ONG	Organizații neguvernamentale
ANM RO	Administrația Națională de Meteorologie din România
SEAP	Sistem electronic de achiziții publice
PNGD	Planul Național de Gestionare a Deșeurilor

REZUMAT

Achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări este utilizată din ce în ce mai mult de către instituțiile guvernamentale ca instrument strategic în vederea atingerii unor obiective politice mai ample.

În România, achizițiile publice reprezintă 20% din PIB, mai mult decât media UE care este de 16%. Produsele și serviciile verzi/ecologice joacă un rol important în îmbunătățirea stării mediului, reducerea nivelului de emisii de gaze cu efect de seră (GES) și menținerea stării de sănătate a omului. Achizițiile publice verzi/ecologice reprezintă una dintre modalitățile de îndeplinire a obiectivelor globale de dezvoltare durabilă (ODD), precum consumul și producția durabilă, protecția mediului, încurajarea inovării ecologice și a tehnologiilor curate. În același timp, comportamentul consumatorului joacă un rol esențial în protejarea sănătății umane și a mediului înconjurător.

La Summitul Organizației Națiunilor Unite desfășurat la New York în perioada 25-27 septembrie 2015, a fost adoptată Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD).

Setul de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite incluse în Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă sunt concepute ca indivizibile, fiind strâns legate între ele, iar integrarea lor în acțiuni de către toate părțile interesate relevante, este esențială pentru implementarea cu succes a acestora.

Unul dintre Obiectivele de Dezvoltare Durabilă este **Obiectivul 12: Consum și producție responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile**. În vederea trecerii la economia verde, incluzivă, cu emisii scăzute de carbon, este necesar să atingem acest obiectiv concentrându-ne pe modele de producție, distribuție și consum, dezvoltate într-un mod sustenabil, în vederea protejării mediului și a combaterii efectelor schimbărilor climatice.

După statisticile naționale, România investește în achizițiile publice aproape o cincime din PIB-ul tarii. În acest sens, administrația publică are o mare putere de cumpărare, iar această oportunitate

poate fi utilizată în vederea alegerii adecvate a bunurilor și serviciilor care să contribuie la minimizarea impactului asupra mediului, contribuind, în acest fel, la dezvoltarea durabilă. Putem economisi resurse financiare și proteja mediul în același timp. Achizițiile publice verzi/ecologice pot influența piața și pot oferi un bun exemplu în ceea ce privește economisirea și stimularea afacerilor sustenabile, abordând, în același timp, un comportament etic și ecologic. Prin promovarea achizițiilor publice verzi/ecologice, autoritățile publice pot furniza industriei anumite stimulente reale pentru dezvoltarea tehnologiilor și inovațiilor ecologice, deoarece avem nevoie de o piață puternică pentru produse și servicii verzi/ecologice și de aceea, trebuie să modificăm tiparele de producție și consum concomitent cu îmbunătățirea nivelului de educație și conștientizare privind alegerea de bunuri și servicii cu un impact scăzut asupra mediului.

La nivelul Uniunii Europene, au fost elaborate numeroase documente strategice, dar și ghiduri și recomandări care relevă rolul important al autorităților publice în protecția mediului și încurajarea inovării atunci când se achiziționează bunuri, produse și servicii, prin utilizarea cerințelor/criteriilor ecologice sau aplicarea factorilor de evaluare de natură ecologică.

Îmbunătățirea performanței de mediu a achizițiilor publice din România prin utilizarea criteriilor de mediu are ca scop:

- Implementarea politicilor de dezvoltare durabilă la nivel european și național, atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (în special, realizarea **ODD 12: Consum și producție responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile**), precum și tranziția către o economie circulară cu emisii reduse de carbon;
- Raționalizarea cheltuielilor publice prin utilizarea instrumentelor specifice, ca de exemplu *LCC - costul ciclului de viață* care înseamnă luarea în considerare a tuturor costurilor ce vor fi suportate pe durata de viață a produsului, bunului sau serviciului; aceasta reprezintă o tehnică de gestionare a tuturor costurilor unui produs/serviciu într-un cadru sustenabil, luând în considerare și principalele categorii de impact de mediu (ex. încălzirea globală, eutrofizarea, acidifierea, epuizarea resurselor);

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

- Valorificarea beneficiilor și a oportunităților achizițiilor publice verzi/ecologice și identificarea rolului acestora în stimularea și inovarea pieței privind dezvoltarea de noi produse și servicii ecologice;
- Facilitarea la nivel instituțional, astfel încât autoritățile publice să-și îndeplinească obiectivele de mediu și obiectivele stabilite în documentele strategice naționale, regionale sau locale prin integrarea aspectelor de mediu în celelalte politici sectoriale (de exemplu, o autoritate publică poate avea un *plan energetic* care vizează eficientizarea consumului de energie, pe care îl poate realiza prin achiziționarea produselor și serviciilor cu un consum redus de energie);
- Reducerea numărului faptelor de corupție și ineficiență produse datorită unei capacități administrative publice reduse și a inadvertențelor existente în cadrul legislativ;
- Încurajarea autorităților contractante prin luarea în considerare a diferitelor aspecte sociale în procesul de achiziții, astfel încât să încurajăm IMM-urile și structurile economiei sociale, și să realizăm obiectivele referitoare la sănătate, securitate socială și accesibilitate, etc.

Ca partener în cadrul proiectului „GPP-STREAM – *Achiziții publice verzi și instrumente de sustenabilitate în favoarea eficienței utilizării resurselor*” [PGI05251], ne-am propus să elaborăm în faza a I-a a proiectului un plan de promovare a Planului Național de Acțiune pentru Achiziții Publice Verzi/Ecologice la nivel național și teritorial care, ulterior, va fi implementat în cea de-a doua fază a proiectului.

Proiectul GPP-STREAM este finanțat prin „Programul INTERREG Europe”, Axa Prioritară 4 „mediu și eficiența resurselor“, cu Obiectivul Specific 4.2. „Îmbunătățirea implementării politicilor și programelor de dezvoltare regională”, scopul fiind „Investiții în creștere și locuri de muncă”. GPP-STREAM se concentrează pe faptul că cooperarea interregională poate contribui la integrarea politicilor în domeniul achizițiilor publice verzi în cadrul administrațiilor publice implicate și poate să asigure diseminarea măsurilor de eficiență a resurselor și recunoașterea beneficiilor aplicării achizițiilor publice verzi/ecologice.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

Cu un buget total de 1.413.145,00 Euro, din care 1.184.462,00 Euro fonduri nerambursabile alocate de Uniunea Europeană, proiectul “GPP STREAM” se derulează pe o perioadă de timp extinsă, din 1 iunie 2018 până la 31 mai 2022 și este coordonat în calitate de beneficiar, de Regiunea Autonomă Friuli Venezia Giulia, din Italia, având ca beneficiari asociați 8 parteneri din 5 state membre ale Uniunii Europene (Bulgaria, Spania, Franța, Italia și România) care dețin expertiză complementară în domeniul mediului și al achizițiilor publice verzi/ecologice.

În ceea ce privesc rezultatele, precizăm faptul că în cadrul proiectului se desfășoară 5 evenimente de învățare transnațională în domeniul achizițiilor publice verzi/ecologice, cu participarea a cel puțin 300 de părți interesate implicate, în cadrul a 13 seminarii virtuale APV/APE, realizându-se 5 seturi de instrumente APV/APE, precum și dezvoltarea unei platforme online. Cele 8 instrumente politice din 5 țări ale UE vor integra abordările privind achizițiile publice verzi/ecologice în 40 de autorități de management ale instrumentelor politice UE care vor aplica seturile de instrumente GPP – STREAM.

Principalele obiective constau în: sprijinirea partenerilor din cadrul proiectului GPP-STREAM și diseminarea experiențelor transnaționale de învățare și a schimbului de bune practici, care să poată fi transferate în vederea îmbunătățirii instrumentelor politice ale fiecărei organizații. Partenerii proiectului din administrațiile regionale și instituțiile din cinci state membre ale UE, cooperează între ele pentru a-și îmbunătăți politicile și programele de dezvoltare regională. GPP-STREAM urmărește îmbunătățirea managementului, implementării și monitorizării instrumentelor politice care integrează abordările privind achizițiile publice verzi/ecologice pentru a asigura beneficiile privind maximizarea eficienței resurselor și instituționalizarea practicilor privind achizițiile publice verzi/ecologice.

Obiectivele proiectului au contribuit la definirea și dezvoltarea planului de acțiune prin:

- consolidarea capacităților - îmbunătățirea capacității instituționale a administrațiilor/structurilor de la nivel local, precum și a părților interesate relevante de la nivel local pentru a pune în aplicare măsurile prevăzute cu privire la politicile APV/APE din planul de acțiune;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

- îmbunătățirea conștientizării publicului la nivel local cu privire la abordările și politicile APV/APE;
- îmbunătățirea Planului național de implementare a APV/APE la nivel local prin integrarea abordărilor și a politicilor APV/APE în politicile administrației publice.

Acest Plan de Acțiune are ca scop îmbunătățirea implementării Planului Național privind Achizițiile Publice Verzi/Ecologice în perioada următoare, prin îmbunătățirea activităților de promovare a Planului la nivel național, dar și la nivel local - teritorial și creșterea gradului de conștientizare și instruire a părților interesate relevante care sunt implicate în procesul de implementare a acestuia. Ghidurile și structura pentru elaborarea Planului au fost furnizate de către Fundația „Ecosistemi“ din Italia tuturor partenerilor proiectului, pentru a aplica o structură/metodologie unitară, care să permită compararea rezultatelor din cadrul proiectului.

În conformitate cu *Ghidul de achiziții publice verzi care cuprinde cerințele minime privind protecția mediului pentru anumite grupe de produse și servicii ce se solicită la nivelul caietelor de sarcini*, document aprobat prin Ordinul comun al Ministrului Mediului și al Președintelui Agenției Naționale pentru Achiziții Publice, nr. 1068/1652/2018 și având în vedere că Planul național privind achizițiile publice verzi va fi implementat la nivelul administrației publice, am identificat părțile interesate relevante care să fie implicate în procesul de elaborare a planului de acțiune.

Având în vedere faptul că implicarea părților interesate trebuie să fie una eficientă, este necesară o cât mai bună colaborare cu toate părțile interesate, în cadrul unui dialog deschis și participativ. Astfel, fiecare *stakeholder* a avut ocazia să-și exprime și să-și susțină punctul de vedere și să contribuie activ la identificarea și implementarea soluțiilor celor mai adecvate pentru îmbunătățirea și consolidarea documentului.

Părțile interesate relevante (*stakeholders* de la nivel național, *stakeholders* de la nivel județean, *stakeholders* de la nivel local) au fost implicate în procesul de elaborare a Planului de acțiune în următoarele moduri:

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

- reuniuni APV/APE ale părților interesate și sesiuni tip “masă rotundă” în vederea conștientizării privind APV/APE și discuții privind integrarea principiilor referitoare la achizițiile publice verzi/ecologice în politica sectorială și îmbunătățirea rolului acțiunilor privind achiziții publice verzi/ecologice ca „vector” pentru creșterea economică durabilă. În acest context, este necesară îmbunătățirea Planului Național prin acțiuni de promovare ale abordărilor de tip „sus – jos” și de „jos în sus” pentru a stimula furnizarea de bunuri, servicii și lucrări mai puțin poluante pe piață la nivel local. De asemenea, am discutat și am identificat tipurile de acțiuni necesare pentru îmbunătățirea promovării implementării Planului național privind achizițiile publice ecologice la nivel local, și extinderea nucleelor de dezvoltare durabilă existente la nivel central (în cadrul instituțiilor administrației publice centrale) cu nuclee la nivel local (în cadrul instituțiilor administrației publice locale);
- schimb de experiență și expertiză privind diseminarea bunelor practici pentru diferite abordări privind achizițiile publice verzi/ecologice. Echipa de proiect a prezentat bunele practici colectate în cadrul participării la evenimentele din proiectul GPP-Stream organizate de ceilalți parteneri.
- discuții tematice - au fost organizate mai multe discuții tematice referitoare la elaborarea și implementarea acțiunilor APV/APE pentru promovarea Planului Național privind achizițiile publice verzi/ecologice cu revizuirea legii privind achizițiile publice ecologice și *Ghidul achizițiilor publice ecologice care include cerințele minime privind protecția mediului pentru anumite grupuri de produse și servicii care sunt necesare la nivelul specificațiilor tehnice*, în contextul unei mai bune cunoașteri a pieței produselor și a serviciilor ecologice atât la nivel național, cât și local, ca bază pentru viitoarea revizuire a ghidului și extinderea numărului de produse, servicii și lucrări.

Tabel 1. Părțile interesate relevante implicate în procesul de elaborare a Planului de acțiune

Părțile interesate la nivel național	Părțile interesate la nivel județean (regional)	Părțile interesate la nivel local
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (Administrația Națională de Meteorologie - ANM, Garda Națională de Mediu - GNM, Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM), Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), Administrația Națională Apele Române (ANAR), Regia Națională a Pădurilor - Romsilva), alte ministere ce pot derula achiziții publice verzi/ecologice, Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Autoritatea pentru Digitalizarea României, Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate - ONAC)	Consilii Județene	Primării
	Agenții pentru Protecția Mediului (la nivel județean)	Primării / Consilii locale Asociații de Dezvoltare Intercomunitară
	Comisariate Județene - Garda Națională de Mediu	Inițiative și organizații comunitare - ONG-uri
		Companii
		Inspectoratele de Regim Silvic, Administrațiile Bazinale de Apă (Managementului bazinului hidrografic) Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD)

Datorită volumului mare de achiziții publice pe care le realizează în general autoritățile publice locale și administrația publică, aceștia pot deveni „mari consumatori” de produse și servicii ecologice, pot folosi această oportunitate și pot impulsiona piața de produse și servicii ecologice. În acest context, ei pot juca un rol major în domeniul dezvoltării durabile și, în același timp, încurajează consumul și producția în mod sustenabil. Instrumentul reprezentat de achizițiile publice verzi/ecologice este de asemenea, un stimul puternic pentru ecoinovare, ca facilitator al cererii de bunuri și servicii sustenabile care altfel nu ar putea fi integrate cu ușurință pe piață.

Concluziile care au rezultat din aceste discuții sunt următoarele:

- ✦ implicarea părților interesate din domeniul achizițiilor publice verzi/ecologice la nivel local, creșterea gradului de conștientizare în rândul achizitorilor publici trebuie să rămână o provocare constantă care nu ar trebui subestimată, deoarece doar în acest mod putem obține progrese;
- ✦ este necesară îmbunătățirea promovării Planului național privind achizițiile publice verzi/ecologice și a Ghidului de achiziții publice verzi/ecologice care include cerințe minime privind protecția mediului pentru anumite grupuri de produse și servicii ce sunt necesare la nivelul specificațiilor tehnice - la nivel local;
- ✦ diseminarea cunoștințelor privind achizițiile publice verzi/ecologice către autoritățile publice locale și către alte organisme publice locale prin furnizarea de informații și finalizarea schimbului de bune practici, inclusiv sensibilizarea cetățenilor și a întreprinderilor privind avantajele introducerii principiilor economiei circulare și rolul pe care îl pot juca achizițiile publice verzi/ecologice în acest proces;
- ✦ creșterea numărului de practici ecologice în achizițiile publice prin utilizarea criteriilor/cerințelor de mediu în contractele autorităților publice locale;
- ✦ extinderea numărului de produse, servicii și lucrări care sunt considerate prioritare în ceea ce privește impactul asupra mediului și volumul cheltuielilor, pentru care să se stabilească criterii de mediu și care să fie incluse în caietele de sarcini;

- ✦ oferirea de sprijin autorităților publice locale cu privire la aplicarea achizițiilor publice verzi/ecologice, prin diseminarea instrumentelor revizuite și a domeniilor pentru promovarea mai largă a produselor, serviciilor și a contractelor de lucrări ecologice.

PARTEA I. INFORMAȚII GENERALE

Tabel 2 Proiect GPP - STREAM

INFORMAȚII DESPRE PROIECT:	
Proiectul GPP-STREAM PGI05251 “Achiziții publice verzi/ecologice și instrumente durabile pentru integrarea eficientă a resurselor”, Program INTERREG Europe	
PROIECT:	Proiectul GPP-STREAM PGI05251 “Achiziții publice verzi/ecologice și instrumente durabile pentru integrarea eficientă a resurselor”, Program INTERREG Europe
Organizația Parteneră	Ministerul Mediului din România (denumit acum Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor din România)
Alte organizații partenere	Nouă administrații regionale și naționale și instituții din al cincilea stat membru al UE
ȚARĂ:	ROMANIA
NUTS1:	A 3-a regiune macro
NUTS2:	București - Ilfov
NUTS3:	București
Persoană de contact	Marisanda PÎRÎIANU
Adresă de e-mail:	marisanda.piriianu@mmediu.ro
Număr de telefon:	004 021 408 9500

PARTEA II. CONTEXTUL POLITIC

Acest instrument politic - *Planul de acțiune pentru promovarea implementării Planului național pentru achiziții publice ecologice* - se adresează Planului Național privind achizițiile publice ecologice și vizează îmbunătățirea implementării planului național prin realizarea a 2 acțiuni de promovare, concentrate la nivelul local.

Din 2016, România are o lege dedicată achizițiilor publice ecologice (Legea nr. 69/2016 privind achizițiile publice verzi), care are ca scop dezvoltarea pieței interne a bunurilor, serviciilor și lucrărilor ecologice și încurajarea dezvoltării tehnologiilor ecologice. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor este responsabil de elaborarea politicii naționale privind achizițiile publice verzi/ecologice. Legea susține promovarea consumului și producției sustenabile, precum și eficiența resurselor, însă pentru punerea în acord cu legislația națională în vigoare în domeniul achizițiilor publice, această lege va fi revizuită.

Conform legii, am dezvoltat legislația secundară privind achizițiile publice verzi/ecologice, respectiv Planul Național privind achizițiile publice verzi și *Ghidul de achiziții publice ecologice care include cerințele minime privind protecția mediului pentru anumite grupuri de produse și servicii care sunt necesare la nivelul specificațiilor tehnice*, aprobat prin *Ordin de Ministru nr. 1068/1652/2018*. Legislația secundară a fost adoptată de Guvern prin autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și Agenția Națională pentru Achiziții Publice.

Luând în considerare trecerea la un nou tip de economie, dezvoltată pe principiile dezvoltării durabile, care să promoveze reducerea impactului produselor, serviciilor și lucrărilor asupra mediului prin creșterea numărului de produse, servicii și lucrări ecologice și pentru a promova Planul național privind achizițiile publice verzi la nivel local, propunem îmbunătățirea acestui plan prin realizarea diferitelor acțiuni dedicate cu precădere autorităților publice locale.

În România, documentația de licitație este publicată integral în Sistemul electronic pentru achiziții publice – SEAP (accesibil online la www.e-licitatie.ro). Acest sistem electronic este administrat de

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

GPP-STREAM
Interreg Europe

Interreg
Europe

către Autoritatea pentru Digitalizarea României, care continuă să îmbunătățească platforma electronică SEAP prin intermediul accesării și implementării de proiecte europene, astfel încât în următoarea perioadă, platforma electronică SEAP să poată genera un raport care să conțină informații privind procentul obținut din toate licitațiile publice (exprimat în Euro), în conformitate cu criteriile de achiziții publice verzi/ecologice, prezentate de către fiecare autoritate/entitate publică contractantă.

În vederea corelării legislației generale privind achizițiile publice în conformitate cu legislația privind achizițiile publice verzi/ecologice și datorită modificărilor intervenite în sistemul electronic de achiziții publice (SEAP), în cadrul autorității publice centrale pentru protecția mediului s-a organizat un grup de lucru pentru revizuirea Legii 69/2016 privind achizițiile publice verzi.

În viitor, se are în vedere revizuirea Planului Național de Acțiune privind achizițiile publice verzi, care se va realiza după revizuirea legislației naționale în acest domeniu, astfel încât să putem conferi o viziune națională în vederea dezvoltării sectorului achizițiilor publice verzi/ecologice, cu rolul de a operaționaliza punerea în aplicare a criteriilor ecologice în procedurile de achiziții publice de către autoritățile/entitățile publice contractante.

În acest context, este necesară îmbunătățirea Planului Național printr-un Plan de Acțiune care să cuprindă acțiunile de promovare ale Planului Național la nivel local.

Totodată, Planul de Acțiune privind achizițiile publice verzi va contribui la implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a României 2030, prin realizarea *ODD 12- Asigurarea consumului și producției durabile* și abordarea sinergică a celorlalte ODD, dar și a altor documente strategice relevante la nivel național (tabelul 2).

Strategia de Dezvoltare Durabilă a României 2030 este instrumentul principal ce ghidează la nivel național îndeplinirea setului de Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) prin care se propune o

tranziție „pas cu pas” către un nou model de dezvoltare prin introducerea elementelor economiei circulare, creșterea productivității resurselor și o minimizare a pierderii și risipei alimentare prin: reducerea consumului la toate nivelurile, încurajarea reciclării și reutilizării resurselor, încurajarea entităților publice și private. Strategia cadru prevede înființarea de organisme de coordonare a obiectivelor, în vederea promovării unui nivel ridicat de coerență a politicilor pentru dezvoltare durabilă între structurile guvernamentale, cât și alinierea politicilor naționale la obiectivele asumate la nivel internațional.

Cu toate acestea, în prezent, ne confruntăm cu o lipsă a documentelor la nivel național care să conducă la îmbunătățirea implementării achizițiilor publice verzi/ecologice. În acest sens, prin proiectul GPP-STREAM s-a dezvoltat acest Plan de Acțiune pentru îmbunătățirea Planului Național privind achizițiile publice verzi/ecologice, care se concentrează pe modalitatea de a îmbunătăți promovarea Planului național acționând la nivel local inclusiv prin promovarea criteriilor ecologice în procedurile de achiziții publice de către autoritățile/entitățile publice contractante la nivel local.

Considerăm că introducerea criteriilor achizițiilor publice verzi/ecologice pentru produse, servicii și lucrări va conduce la diversificarea producătorilor dar și la modificarea practicilor legate de achizițiile publice, la nivel local. În plus, includerea criteriilor destinate achizițiilor publice verzi în domeniul achizițiilor publice vor oferi noi oportunități de abordare a resurselor și potențialului local.

Tabel 3 Documente naționale strategice privind mediul, dezvoltarea durabilă și achizițiile publice verzi

Document strategic	Corelație cu politica de implementare a achizițiilor publice verzi/ecologice
Strategia de dezvoltare durabilă a României 2030 și Planul Național de Acțiune	<i>Prevederea punerii în aplicare a Obiectivului 12 – Consum și producție responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.</i> Această strategie își propune să acționeze pentru o tranziție „pas cu pas” către un nou model de dezvoltare prin introducerea elementelor unei economii circulare, creșterea productivității resurselor și reducerea pierderilor și a risipei alimentare prin:

	<p>reducerea consumului la toate nivelurile și încurajarea reciclării și reutilizării; încurajarea entităților publice și private să adopte practici durabile, inclusiv în domeniul achizițiilor publice și să integreze informații despre sustenabilitatea activității în ciclul lor de raportare; sensibilizarea cetățenilor cu privire la modul de adoptare a unui stil de viață în armonie cu natura.</p> <p>Implementarea practicilor dezvoltării durabile inclusiv privind achizițiile publice verzi/ecologice în conformitate cu prioritățile naționale și politica europeană, la nivelul autorităților publice centrale în cadrul structurilor cu competențe în domeniul dezvoltării durabile a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a României 2030 (acolo unde acestea nu există deja). Astfel vor fi stabilite centre/nuclee de dezvoltare durabilă la nivelul autorităților publice centrale cu competență în domeniul dezvoltării durabile.</p> <p>Aceste „hub-uri” vor fi formate din personalul deja existent care va urmări punerea în aplicare a obiectivelor dezvoltării durabile referitoare la domeniul de activitate specific instituției lor, acționând în același timp ca și corelații între instituțiile lor și Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, pe de o parte, și Institutul Național de Statistică, pe de altă parte.</p> <p>În vederea implementării și monitorizării se menționează „nevoia acordării sprijinului și implicarea tuturor părților interesate”.</p> <p>Această necesitate trebuie să se modifice - <i>de la dialog la implicare, responsabilitate și angajament constructiv</i>, cu participarea tuturor părților interesate din zona neguvernamentală, precum și din mediul academic și științific și din mediul de business.</p>
<p>Strategia națională privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse și Planul Național de Acțiune privind</p>	<p>Acțiunile din domeniile cu impact crescut privind schimbările climatice: <i>în domeniul transportului:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- dezvoltarea unor stimulente economice majore pentru transportul ecologic realizate prin intermediul instrumentelor de stabilire a prețurilor (de exemplu, stimularea achiziționării de autovehicule ecologice, utilizarea combustibililor ecologici și

schimbările climatice 2016-2020

reducerea utilizării vehiculelor, de asemenea prin taxe mai mari pe combustibil și a taxelor de parcare);

- Creșterea eficienței transportului urban prin aplicarea măsurilor de gestionare a cererii pentru abordarea unor provocări legate de congestia traficului și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

în domeniul energiei:

- Acțiunile din domeniul energiei includ dezvoltarea cadrului legal pentru implementarea contractelor privind performanța energetică și piața serviciilor energetice care vor acorda sprijin pentru investiții în eficiență energetică și dezvoltarea schemelor de finanțare pentru IMM-uri dedicate investițiilor în tehnologii cu emisii reduse de carbon.

în domeniul dezvoltării urbane:

- Acțiunile vizează reducerea consumului de energie în clădiri și inițiativele naționale ambițioase pentru promovarea energiei „curate” și a vehiculelor prietenoase cu mediul.

în domeniul gestionării deșeurilor:

- Acțiunile specifice susțin obiectivele de promovare a minimizării cantităților de deșuri (inclusiv prin consolidarea și extinderea sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor), creșterea reutilizării sau reciclării materialelor incluse în fluxul de deșuri, separarea colectării și compostarea deșeurilor biodegradabile și producerea de energie provenită din deșuri prin combustie.

Planul de acțiune privind schimbările climatice pentru 2016-2020 include acțiuni care conduc la întărirea capacității locale în ceea ce privește formarea profesională și educația a angajaților din cadrul sistemului public.

Strategia Națională pentru Achiziții Publice	<p>Obiectivele strategiei:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Corelarea funcțiilor de monitorizare, elaborare a politicilor și a funcțiilor de supraveghere</i>, iar în cadrul acestui obiectiv - Indicatorii cheie din cadrul sistemului național de achiziții vor fi dezvoltați în noul sistem (versiune îmbunătățită a SEAP-ului actual) pentru a permite monitorizarea ponderii achizițiilor ecologice, eficienței energetice, inovării și achizițiilor durabile, în conformitate cu cerințele directivelor UE.- <i>Creșterea gradului de transparență în ceea ce privește achizițiile publice corelată cu implementarea ODD 16 - Pace, justiție și instituții eficiente și atingerea țintelor sale relevante, prin:</i><ul style="list-style-type: none">▪ Asigurarea unui proces de luare a deciziilor receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile;▪ Dezvoltarea instituțiilor în mod eficient, responsabil și transparent la toate nivelurile;▪ Profesionalizarea și îmbunătățirea activității tuturor instituțiilor administrative publice centrale și locale, în special acelor departamente care lucrează, în mod direct, cu cetățenii în vederea furnizării serviciilor prompte și civilizate;▪ Extinderea și universalizarea serviciilor digitalizate online;
Strategii de dezvoltare locală	<p>Operaționalizarea planificării strategice la nivel local prin îmbunătățirea potențialului și armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală din cadrul strategiilor de dezvoltare locală cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă 2030.</p>
Planul național de gestionare a deșeurilor (PNGD)	<p>Transformarea deșeurilor în resurse este susținută de:</p> <ul style="list-style-type: none">- implementarea legislației UE privind deșeurile, care include ierarhia deșeurilor, necesitatea asigurării colectării selective a deșeurilor, și atingerea țintelor de închidere a depozitelor de deșeuri neconforme etc .;- reducerea generării de deșeuri și a cantității de deșeuri pe cap de locuitor în termeni absoluți;- limitarea valorificării energiei la materiale nereciclabile și eliminarea treptată a depozitelor de deșeuri reciclabile sau valorificabile. <p>Atingerea obiectivelor PNGD va contribui la transformarea economiei liniare într-o economie circulară eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor care se bazează pe promovarea reutilizării materiilor prime secundare în conformitate cu noile</p>

concepte internaționale din acest domeniu. Atingerea obiectivelor incluse în PNGD va contribui, de asemenea, la îmbunătățirea gestionării deșeurilor, conducând astfel la conservarea pe termen lung a resurselor naturale și, în același timp, va crea oportunități pentru noi locuri de muncă în sectoare specifice industriei ecologice (reciclare, recuperare, reutilizare a deșeurilor, cercetare și inovare, investiții ecologice etc.).

Implementarea acestui plan își propune să faciliteze realizarea obiectivelor din Planul Național în cadrul achizițiilor publice verzi prin:

- ✚ Îmbunătățirea promovării Planului Național privind achizițiile publice verzi/ecologice și a altor instrumente politice la nivel local;
- ✚ Îmbunătățirea capacității administrative a *stakeholderilor* de la nivel local în vederea realizării măsurilor prevăzute în plan și implementarea cu succes a politicilor de dezvoltare locală;
- ✚ Creșterea cererii de produse și servicii ecologice la nivel local;
- ✚ Promovarea măsurilor de atenuare și adaptare la efectele schimbărilor climatice în continuă creștere;
- ✚ Introducerea abordărilor sustenabile la nivelul administrației publice centrale și locale.

PARTEA III. DETALIILE ACȚIUNILOR PREVĂZUTE

Acțiunea I: Creșterea gradului de conștientizare și promovare a achizițiilor publice verzi/ecologice în calitate de factor cheie pentru facilitarea economiei circulare și a tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon în vederea reducerii/minimizării efectelor schimbărilor climatice

1. Relevanța proiectului

Printre „motoarele” dezvoltării durabile se numără achizițiile publice verzi/ecologice, împreună cu utilizarea tehnologiilor ecologice și stimularea ecoinovării, ca instrument transversal, care

este capabil să faciliteze implementarea economiei circulare și tranziția către o economie eficientă cu emisii reduse de carbon în ceea ce privește utilizarea resurselor.

Achizițiile publice verzi/ecologice reprezintă un instrument important pe care autoritățile publice și companiile îl pot utiliza în vederea reducerii emisiilor de carbon, pentru a rezolva unele probleme din domeniul mediului și, în cele din urmă, pentru a reduce/minimiza efectele schimbărilor climatice pe termen mediu-lung. Prin alegerea produselor și serviciilor ecologice sunt eliberate mai puține substanțe periculoase, cantități mai mici de emisii de gaze cu efect de seră și sunt protejate și prezervate resursele naturale.

Ca partener în proiectul GPP-STREAM, reprezentanții Ministerului Mediului (în prezent Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor) au participat în perioada 16-18 aprilie 2019, la al doilea eveniment transnațional de învățare desfășurat în cadrul proiectului GPP-STREAM care a fost organizat în Alzira, Spania. Evenimentul a fost organizat de partenerul proiectului „Asociația municipalităților din regiunea Alta Ribera - MANRA” din Alzira.

La acest eveniment au fost prezentate o serie de bune practici referitoare la modalitatea în care achizițiile publice verzi pot contribui la reducerea impactului negativ asupra mediului de către produsele și serviciile ecologice, precum și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

În acest sens, am încercat să folosim această experiență dobândită la evenimentul transnațional de învățare din Alzira în organizarea propriului nostru eveniment transnațional desfășurat la Sibiu, în septembrie 2019, unde au fost prezentate mai multe exemple de bune practici prin utilizarea instrumentului reprezentat de achizițiile publice verzi/ecologice ca facilitator cheie pentru economia circulară și adaptarea la schimbările climatice.

2. Natura acțiunii

Participarea la evenimentele transnaționale din cadrul proiectului, în special la cel de-al doilea eveniment transnațional organizat de către „Asociația municipalităților din regiunea Alta Ribera - MANRA” a avut ca scop analiza modalităților de promovare a planului național de achiziții ecologice aplicate la nivel local de către autoritățile publice locale și către administrațiile locale din comunitățile regiunii, precum și pentru a identifica exemplele de bune practici la nivel local care pot fi utilizate în dezvoltarea și revizuirea politicilor privind achizițiile publice verzi/ecologice pentru a genera competențe și abilități în acest domeniu.

Luând în considerare aceste experiențe, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, va organiza în perioada noiembrie 2020 - iulie 2022, ateliere tematice trimestriale privind achizițiile publice verzi/ecologice (1 atelier tematic pe trimestru) pentru:

- ❖ promovarea informațiilor referitoare la evoluția politicilor primare și secundare în domeniul achizițiilor publice verzi/ecologice la nivel național și local, a informațiilor cu

privire la implementarea Planului Național privind achizițiile publice verzi/ecologice și cu privire la Ghidul pentru produsele și serviciile verzi/ecologice;

- ❖ integrarea instrumentului privind achizițiile publice verzi/ecologice în alte strategii și politici sectoriale de la nivel local (deșeuri, economie circulară, schimbări climatice, agricultură ecologică, relevanța APV/APE pentru strategiile de dezvoltare locală);
- ❖ prezentarea exemplelor de bune practici în domeniul privind achizițiile publice verzi/ecologice cu relevanță locală.

Atelierele tematice trimestriale APV/APE sunt organizate de către echipa de proiect GPP STREAM din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și câte un reprezentant din cadrul instituțiilor relevante centrale și locale în domeniul APV/APE.

Indicatori: număr de ateliere organizate (un număr total de 8 ateliere tematice privind achizițiile publice verzi/ecologice) și numărul autorităților publice locale care participă la fiecare atelier în vederea întăririi capacității din domeniul achizițiilor publice verzi/ecologice (minim 8 instituții și minim 20 de participanți/atelier).

3. Părți interesate implicate

Actorii relevanți care fac parte din grupul de lucru al proiectului GPP-Stream sunt reprezentanți ai instituțiilor care își desfășoară activitatea în subordinea, coordonarea și sub autoritatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, precum și celelalte instituții subordonate de la nivel local/județean, respectiv: ANPM, APM-urile de la nivel județean, GNM, Comisariatele județene ale GNM, Gărzile forestiere, Rezervația Biosferei Delta Dunării, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate din România (ANANP), Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), Administrația Națională „Apele Române” (ANAR) „Apele Române” și structurile județene subordonate - Administrațiile Bazinului de Apă, Administrația Națională de Meteorologie din România (ANM RO), Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, care își vor asuma activitatea de diseminare a informațiilor și materialelor între structurile administrației publice locale.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor va planifica, implementa și monitoriza atelierele trimestriale.

4. Perioada de implementare

În perioada octombrie 2020 - iulie 2022 se vor desfășura 8 ateliere tematice online.

5. Costuri

Costul estimat aferent implementării acțiunii I este de 2.500 EUR pe an, reprezentând costurile aferente proiectării, dezvoltării și realizării atelierelor tematice virtuale, de către echipa de proiect.

ACȚIUNEA II: Crearea unei rețele privind responsabilii de achiziții publice verzi/ecologice la nivel național și local

1. Relevanța proiectului

Participarea la evenimentele desfășurate în cadrul proiectului GPP-Stream de către partenerii de proiect, precum și participarea la sesiunile din 2017 și 2018 ale Compraverde - Buygreen Forum din Roma, Italia, care au avut ca scop prezentarea inițiativelor în domeniul achizițiilor publice au evidențiat faptul că una dintre limitările factorilor de aplicare a achizițiilor publice verzi/ecologice la nivel local este lipsa informațiilor cu privire la implementarea Planului Național privind achizițiile publice ecologice, precum și ale informațiilor privind diferitele abordări ecologice și soluții care pot fi aplicate în domeniul achizițiilor publice prin utilizarea criteriilor de mediu pentru produse, servicii și lucrări achiziționate care să aibă un impact redus asupra mediului.

Astfel, pentru o mai bună promovare a implementării Planului național privind achizițiile publice verzi/ecologice, dar și pentru îmbunătățirea interconexiunii dintre experții din domeniul achizițiilor publice și experții din departamentele de mediu și dezvoltare durabilă din cadrul instituțiilor subordonate, coordonate și sub autoritatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, precum și celelalte instituții de la nivel local/regional, această acțiune propune crearea unei rețele de responsabili de achiziții publice verzi/ecologice la nivel național și local.

Această rețea va avea rolul de a crea legături strânse între nivelul central și cel local în domeniul dezvoltării durabile și al achizițiilor publice verzi/ecologice, asigurând totodată integrarea politicii de achiziții verzi/ecologice în politicile sectoriale de la nivel local.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor va facilita interacțiunea dintre experții rețelei de achiziții publice/verzi ecologice prin organizarea anuală a unor mese rotunde de discuții și schimb de bune practici.

De asemenea, persoanele desemnate de autoritățile publice care participă la aceste evenimente vor fi rugate să transmită către Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor datele privind achizițiile publice ecologice efectuate, inspirate fiind de proiectul GPP-STREAM. Scopul acestei activități îl reprezintă verificarea gradului de răspândire al produselor și serviciilor ecologice la nivel local.

2. Natura Acțiunii

Persoanele care au fost nominalizate în rețeaua de achiziții publice ecologice vor face parte din grupul de lucru privind achizițiile publice/verzi ecologice, care se vor reuni semestrial la mesele rotunde organizate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, în perioada noiembrie 2020 - mai 2022. De asemenea, reprezentanții din cadrul grupului de lucru vor participa la revizuirea periodică a ghidului privind achiziții publice verzi/ecologice și vor prezenta exemple de bune practici în domeniul achizițiilor publice ecologice de către autoritățile pe care le reprezintă.

Indicatori: număr de mese rotunde organizate la sediul regiunilor de dezvoltare din România (5 mese rotunde în perioada noiembrie 2020 - mai 2022) cu reprezentanți din minimum 10 instituții publice locale (pentru fiecare masă rotundă) cu minimum 20 de participanți/masă rotundă. Anual, cel puțin 25% din numărul instituțiilor care au reprezentanți în cadrul rețelei de achiziții publice verzi/ ecologice vor transmite către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor informațiile privind aplicarea criteriilor de mediu pentru minimum 25% din valoarea prevăzută în Bugetul instituției pentru achizițiile din categoriile de produse pentru care sunt stabilite criteriile de mediu (cuprinse în Ghidul elaborat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor¹ sau ghidurilor UE²).

3. Părțile interesate implicate

Grupul de lucru va fi format din persoanele nominalizate în domeniul dezvoltării durabile și în „hub-urile” din cadrul rețelei privind achiziții publice verzi/ecologice, de către instituțiile subordonate, coordonate sau aflate sub autoritatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și a reprezentanților acestora la nivel local, la cererea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

4. Perioada de implementare

Vor fi organizate 5 mese rotunde (câte 2 pe an) începând noiembrie 2020 - mai 2022.

5. Costuri

Costul estimat pentru implementarea Acțiunii II este de 3.500 EUR pe an, reprezentând costurile organizării meselor rotunde.

6. Surse de finanțare

Resurse proprii - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

¹ <http://anap.gov.ro/web/?s=ordin+1068>

² https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE ACȚIUNE

Monitorizarea activităților constituie un proces important pentru măsurarea progresului și pentru luarea unor decizii mai bune în vederea oferirii unui impuls politic în cadrul procesului de implementare și creșterea gradului de sensibilizare referitor la APV/APE. Din acest motiv, monitorizarea periodică a activităților (de două ori pe an) care sunt incluse în Planul de acțiune pentru promovarea implementării Planului Național privind achizițiile publice verzi/ecologice va fi realizată de echipa proiectului GPP STREAM din România.

Obiectivele monitorizării:

- stadiul procesului de implementare și realizarea acțiunilor incluse în plan în vederea cuantificării progresului implementării activităților;
- întreprinderea măsurilor corective în vederea atingerii obiectivelor identificate de planul de acțiune, dacă aceste acțiuni corective sunt necesare;
- o evaluare detaliată a problematicilor asociate cu implementarea planului și eficacitatea măsurilor adoptate.

Data: _____

Organizația: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

MINISTRUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR,

Barna TÁNCZOS

